

ture. Understanding the legislator of the homogeneity of social relations of intellectual property, which was found in the emergence in criminal law (1903) of a separate chapter devoted to crimes against intellectual property. It has been established that further improvement of the directions of criminal law protection of intellectual property was actually stopped by October (1917) by the revolution in the territory of the Russian Empire, as a result of which the state was announced by the owner of all intellectual property established in the country. It is proved that in accordance with the subsequent changes that were introduced into the criminal law, the intellectual property right began to be interpreted by the legislator as a form of realization of the right of a citizen to work, which did not solve the task of creating an effective criminal-law protection of intellectual property. It is concluded that the problem remained not resolved and with the acquisition of the Criminal Code of Ukraine in 2001. The expediency of distinguishing the group of crimes against intellectual property from the general structure of crimes is substantiated. It is proved that the presence of the composition of crimes against intellectual property in two different sections of the special part of the Criminal Code of Ukraine do not contribute to the formation of a single approach to implementing the idea of creating a modern domestic model of criminal-law protection of intellectual property.

Keywords: prevention, crime in intellectual property, crime against intellectual property, intellectual property, criminal responsibility, criminal protection, criminal legal protection, counteraction.

DOI: 10.33766/2524-0323.96.68-77

УДК 340.1: 342.5

Магновський І. Й., доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри теорії та філософії права Одеського державного університету внутрішніх справ (м. Одеса, Україна)

e-mail: magn.igor@ukr.net

ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0001-7336-6212>

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

У статті висвітлено в теоретико-правовому аспекті зарубіжний досвід децентралізації публічної влади та можливість його імплементації в українські реалії. З огляду на європейську практику, зауважується, що децентралізація влади є одним із ефективних інструментів модернізації системи публічної влади. Наголошено, що існує нагальна потреба в поглибленому аналізі європейських практик здійснення децентралізації публічної влади в контексті аналізу національних традицій державотворення та новітнього періоду розвитку України. Констатовано, що зарубіжний досвід свідчить про важливість децентралізації публічної влади для держав, які перебувають у стадії глибинних змін у системі регулювання суспільних відносин, у тому числі й України.

Ключові слова: децентралізація, інтеграція, владні повноваження, місцеве самоврядування, публічна влада, державна влада.

Постановка проблеми. Інтеграція України в європейський простір і запровадження реформ із децентралізації публічної влади потребують проведення на-

укового вивчення зарубіжного досвіду становлення та функціонування децентралізованої моделі управління у провідних європейських демократичних, правових державах, адже сучасний етап державотворення в Україні характеризується інтенсивним пошуком найбільш оптимальної моделі її державного устрою, що є необхідною умовою розвитку громадянського суспільства й ефективного функціонування держави і забезпечення балансу між загальнодержавними інтересами та інтересами населення регіонів і їх складових – територіальних громад.

Європейські суспільні практики свідчать, що децентралізація влади є одним із ефективних інструментів модернізації системи публічної влади, успішне здійснення якої створює необхідні організаційно-правові передумови для подальшої демократизації владних відносин. Ідею децентралізації публічної влади реалізовано в тому чи іншому варіанті в переважній більшості розвинутих держав світу. Завдяки децентралізації, ефективність публічної влади загалом у багатьох демократичних державах піднято на якісно новий рівень. Водночас реалізація цієї ідеї в Україні повинна бути виваженою і враховувати особливості розвитку суспільних та державних інститутів, що сформувались у нашій країні [1, с. 7–8].

Ураховуючи вищеозначене, існує нагальна потреба в поглибленому аналізі європейських практик здійснення децентралізації влади в контексті аналізу національних традицій державотворення та новітнього історичного етапу розвитку України. Тому необхідність і значимість указанного дослідження викликана сьогоденням і засвідчує актуальність й перспективність даної тематики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковому доробку наявні напрацювання зарубіжних та вітчизняних учених із певних напрямків указаної тематики, серед яких: М. О. Баймуратов, Ю. Г. Барабаш, О. В. Батанов, І. М. Жаровська, О. А. Зарічний, М. С. Кельман, С. В. Ковальчук, М. І. Козюбра, В. О. Корнієнко, В. М. Кравчук, П. Моргос, А. Озмен, Н. М. Оніщенко, П. М. Рабінович, О. В. Ремењак, А. Розенбаум, А. О. Селіванов, О. В. Скрипнюк, Ю. М. Тодика, А. Умланд, Ю. О. Фрицький, В. М. Шаповал, Ю. С. Шемшученко та ряд інших, що спонукає до подальших досліджень ефективних шляхів запровадження децентралізації в розбудову Української держави з урахуванням зарубіжних стандартів.

Формулювання цілей. Метою статті є висвітлення в теоретико-правовому аспекті імплементації зарубіжного досвіду децентралізації публічної влади в українській реальності задля забезпечення ефективної дієвості публічної влади.

Виклад основного матеріалу. Децентралізація як концепція набуває різних форм, звітують Н. Г. Пігуль та О. В. Люта, з огляду на історію країн, особливості законодавства, їх географічні, історичні, національні та релігійні особливості, рівні розвитку, культури та підходи до державного управління. Однак, незважаючи на існування різних моделей місцевого самоврядування та наявність національних особливостей у розподілі повноважень між місцевою та центральною владою, існують спільні ознаки, що характеризують децентралізаційні процеси в європейських країнах. Виділяють п'ять основних характеристик, притаманних децентралізації у європейських країнах: демократизація шляхом розвитку місцевої та регіональної автономії; максимально ефективне вирішення місцевих проблем; сво-

бода як результат місцевої та регіональної автономії; забезпечення культурної, мовної та етнічної різноманітності; економічна конкуренція між місцевими та регіональними рівнями [2, с. 684–685].

Зарубіжний досвід, указує І. М. Архипенко, свідчить про важливість децентралізації для країн, які перебувають на стадії глибинних змін у системі регулювання суспільних відносин. Для країн перехідного періоду децентралізація є дієвим способом зміни суттєвих характеристик суспільства і має значний потенціал та перспективи для місцевого розвитку [1, с. 684–685].

Не є зайвим нагадати, що децентралізація є одним із пріоритетних та базових принципів сучасних систем організації та функціонування публічної влади у розвинутих європейських державах. Вона передбачає процес перерозподілу обсягу владних повноважень між центральними та місцевими рівнями організації публічної влади, які наділені необхідними, законодавчо визначеними правами й обов'язками, а відповідно, й матеріальними ресурсами, з метою ефективного прийняття найбільш оптимальних та затребуваних управлінських рішень як на державному, так і на місцевому рівнях.

Змістовне обґрунтування глобалізаційних процесів у сфері децентралізації публічної влади здійснив О. В. Батанов, зазначивши, що саме місцеве самоврядування є найважливішим напрямом у ході євроінтеграції та транскордонного й міжконтинентального співробітництва [3, с. 684–685].

Особливості державної політики країн ЄС побудовані на міжнародно-правових стандартах місцевого самоврядування, що визначені насамперед у Європейській хартії місцевого самоврядування 1985 р. та Додатковому протоколі до неї «Про право участі у справах органу місцевого самоврядування» (2009 р.), Європейській рамковій конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або владою (1980 р.) та Додаткових протоколах до неї, Європейській хартії міст (1992 р.), а також інших багатосторонніх міжнародних договорах держав-членів Ради Європи, що визначають законодавчі орієнтири та політику в галузі місцевої і регіональної демократії [4, с. 63].

З огляду на вказані документи, констатує М. В. Пасічник, основними принципами, покладеними в основу функціонування децентралізованої моделі управління у європейських країнах, є:

1. *Муніципальна самостійність*. Цей принцип є основою здійснення децентралізації, оскільки визначає статус самоврядних одиниць. Це, так звана, самостійність органів місцевого самоврядування, про що свідчить закріплення в конституціях та внутрішньому законодавстві країн за самоврядними одиницями статусу юридичних осіб, права на власність і фінансових повноважень у сфері встановлення місцевих податків.

2. *Взаємозалежність самоврядних одиниць територіального поділу*. Це означає, що не існує ніякої ієрархії між територіальними утвореннями в державі, які є юридично рівними.

3. *Захист прав та інтересів органів місцевого самоврядування*. Важливим принципом упровадження децентралізації, а також водночас гарантією здійснення такої політики є захист місцевих самоврядних одиниць як від безпосереднього впливу

центральної влади на їх створення, діяльність та розпуск, так і на захист прав органів місцевого самоврядування в судовому порядку [5, с. 175].

На складність і відповідальність процесу проведення децентралізації публічної влади наголошують О. М. Бориславська, І. Б. Заверуха, А. М. Школик та інші, здійснення якого потребує системного вивчення та аналізу зарубіжного досвіду в цій сфері діяльності. У наукових дослідженнях зарубіжних та вітчизняних учених, які займалися питаннями децентралізації влади, виокремлено декілька моделей організації місцевого самоврядування та децентралізації публічної влади, основними з яких є *англосаксонська, континентальна та змішана* [6, с. 212].

Зазначені моделі, указують В. П. Гордієнко та М. Л. Оніщенко, відрізняються вищим або нижчим рівнем децентралізації публічної влади, а відтак мають різні принципи формування органів місцевого самоврядування та особливості організації взаємовідносин між гілками влади. Так *англосаксонська* модель організації місцевого самоврядування характеризується високим рівнем самостійності органів місцевого самоврядування, значним контролем за діяльністю органів місцевої влади з боку населення, потужною нормативно-правовою базою, у межах якої здійснюється реформа місцевого самоврядування. Зазначена модель реалізувалася у Великобританії та в державах, які в минулому були британськими колоніями. Особливостями *континентальної* моделі є: поєднання прямого державного управління і місцевого самоврядування; певна ієрархія органів державного і місцевого управління; обмежена автономія місцевого самоврядування; наявність у громадах уповноважених від влади осіб, які контролюють органи місцевого самоврядування. *Континентальну* модель розвитку місцевого самоврядування використовували Італія, Польща, Болгарія, Франція, Туреччина, Іспанія тощо. *Змішана* модель місцевого самоврядування характерна для Німеччини, Австрії та передбачає наявність виборного органу, який представляє одночасно як муніципальну, так і державну владу. Варто зауважити, що зазначені моделі не є універсальними й питання пошуку ефективних моделей державного управління різними країнами світу залишається актуальним. Досвід зарубіжних країн підтверджує існування тісного взаємозв'язку між проведеною реформою децентралізації публічної влади та економічним зростанням і наявними високими показниками якості життя в цих країнах [7, с. 85–86].

На переконання дослідників для України досить показовим є польський досвід реформування публічної влади. Польща є постсоціалістичною державою і має спільні риси з Україною в адміністративно-територіальному устрою, у демографічних показниках, формі державного устрою та формі державного управління тощо. У Польщі на початку 90-х років реформа децентралізації публічної влади стала невід'ємною складовою масштабного ринкового реформування держави, яка сприяла формуванню приватної власності, розвитку демократії, створенню ефективних політичних інститутів, збільшенню ресурсної бази органів місцевого самоврядування, захисту прав окремих громадян, становленню громадянської та політичної свободи. Метою децентралізації було реформування системи управління на локальному рівні, підвищення рівня фінансової самостійності окремо взятого регіону та населеного пункту, зростання якості надання публічних послуг

та подолання корупції. Процес децентралізації публічної влади в Польщі полягав у такому: проведенні аналізу наявних проблем на всіх рівнях публічного управління; розробці та ухваленні нормативно-правових актів, які встановили чіткий алгоритм проведення реформи децентралізації публічної влади та визначили особливості реформування адміністративно-територіального устрою країни; ґрунтовному опрацюванні концептуальних засад реформи та їх імплементації у нормативно-правові документи, які регулюють окремі сфери життєдіяльності (освіту, медицину, транспорт, охорону навколишнього природного середовища тощо); передачі повноважень від органів державної влади органам місцевого самоврядування. У процесі децентралізації публічної влади та реформуванні адміністративно-територіального устрою Польщі відбулися суттєві зміни. Вагоме значення мало створення трирівневої системи адміністративно-територіального устрою: гміни, повіти, воєводства, де гміна виступає базовою адміністративно-територіальною одиницею [8, с. 15–16].

Результатом реформи децентралізації влади стало розмежування повноважень, у результаті якого: по-перше, було утворено три рівні незалежного самоврядування із чітким поділом повноважень та незалежними бюджетами; по-друге, органи місцевого самоврядування отримали реальне право здійснювати управління в територіальних громадах, розпоряджатися власними матеріальними та фінансовими ресурсами, надавати певні публічні послуги та займатися соціально-економічним розвитком території. Водночас децентралізація не означала послаблення центральної влади в таких питаннях, як: зовнішня політика, національна безпека, верховенство права, дотримання прав і свобод людини. Державна влада має свої представництва в регіонах, діяльність яких спрямована на контроль органів місцевої влади щодо відповідності їх діяльності вимогам чинного законодавства. Значний вплив реформа децентралізації публічної влади мала на розвиток окремих сфер діяльності: освіти (місцеві органи влади несуть відповідальність за весь освітній процес, окрім встановлення стандартів та очікуваних навчальних результатів); охорони здоров'я (працездатні громадяни мають змогу отримувати медичні послуги за рахунок сплати власних податків; лікування безробітних забезпечує держава; для працівників сфери охорони здоров'я умови праці забезпечує базовий адміністративно-територіальний рівень; профільні медичні програми фінансуються повітом); земельні відносини (земельні ресурси є власністю гмін); підприємницька діяльність (влада відокремилася від бізнесу, що дозволило кожному громадянину вільно і на вигідних умовах займатися господарською діяльністю). Доцільно вказати, що проведена реформа децентралізації публічної влади в Польщі стала успішною завдяки політичній волі та консолідації політичних сил щодо створення необхідної законодавчої бази, широкий підтримці суспільства та кадрового і ресурсного забезпечення реформи [7, с. 87–88].

На основі аналізу зарубіжного досвіду І. Архипенко виокремлює основні шляхи подальшого впровадження реформ із децентралізації влади в Україні:

- розмежування повноважень, прав та обов'язків різних рівнів влади відповідно до сутності правової, соціальної, демократичної держави та громадянського суспільства, що дозволить досягти балансу інтересів у системі публічних відносин;
- розробка та реалізація ефективної регіональної політики, спрямованої на

забезпечення рівномірного місцевого та регіонального розвитку;

- забезпечення втілення принципу субсидиарності як способу подолання конфлікту інтересів між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;

- упровадження адміністративно-територіальної реформи із забезпеченням збереження цілісності держави та її унітарного устрою;

- забезпечення розширення прав територіальних громад щодо вирішення питань місцевого значення;

- підвищення відповідальності місцевих органів та посадових осіб місцевого самоврядування за результати своєї діяльності [1, с. 13–14].

Своєю чергою, М. М. Баймуратов стверджує:

- процес децентралізації повноважень органів публічної влади є об'єктивним процесом, що виникає та супроводжує процеси демократизації суспільного та державного життя;

- реформування публічної влади напряду є пов'язаним із процесом формування компетенції органів місцевого самоврядування, що в умовах децентралізації та декоцентрації, формують свою власну компетенційну базу повноважень і предметів відання;

- у процеси децентралізації залучаються не тільки державні та самоврядні управлінські структури, але й широкі верстви соціально активного населення, включаючи асоціації людей, що створюються ними з метою реалізації різних інтересів (підприємництво, студентство, благодійництво тощо);

- у процесі формування компетенційних повноважень органів місцевого самоврядування в Україні особливо важливе значення має запозичення позитивного зарубіжної практики тих країн, що вже здійснили відповідні ринкові перетворення та мають позитивний досвід децентралізації повноважень органів публічної влади;

- досвід Польщі в цьому питанні не має альтернатив, бо дві наші держави мали приблизно рівні стартові умови для початку соціально-економічних та соціально-політичних перетворень [9, с. 146].

Досліджуючи досвід зарубіжних країн Центральної Європи щодо імплементації міжнародних стандартів національного законодавства у сфері децентралізації публічної влади, Я. О. Бариська та Т. П. Попович дійшли висновку про те, що мета реформ стосовно децентралізації публічної влади визначається, передусім, перенесенням низки владних повноважень від рівня державної влади до рівня органів місцевого самоврядування. Основними ознаками децентралізації є: 1) достатні владні повноваження, які оптимально дають змогу забезпечити розвиток територіальної громади й спільні інтереси територіальних громад на рівні регіону; 2) достатні фінансові механізми, що створюють спроможність громади та мотиваційне поле для її розвитку; 3) інституційна завершеність системи публічної влади, в основі якої – обрані виборцями органи; 4) забезпечення ефективним державним контролем, що здійснюється уповноваженими урядом структурами [10, с. 72].

Децентралізація публічної влади є механізмом, як констатують Д. О. Лукін, В. П. Гордієнко, Г. О. Мірошніченко та інші, що забезпечує сталий розвиток регіонів держави на основі законодавчо-регламентованих процесів передачі частини

функцій, повноважень та бюджетів центральних органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування. Подальший розвиток держави та зовнішня ситуація навколо України загострили питання децентралізації влади – передачу повноважень та ресурсів на нижчі рівні публічного управління. Окрім того, децентралізація виступає однією із форм розвитку демократії, що дозволяє при збереженні держави та її інститутів розширити місцеве самоврядування, активізувати населення на вирішення власних потреб та інтересів, звузити сферу впливу держави на суспільство, замінюючи цей вплив механізмами саморегуляції, виробленими самим суспільством, зменшити витрати держави і платників податків на утримання держапарату. Саме децентралізація влади, завдяки незалежним зусиллям місцевого самоврядування та підвищення його активності, є ефективним знаряддям у покращенні соціально-економічного розвитку території, раціонального використання ресурсного потенціалу, зміцненні демократичних процедур та захисту прав людини та її свободи. Тому на сучасному етапі розвитку децентралізація влади, стверджують учені, є фундаментом та основою стабільного розвитку демократичної держави, її регіонів та окремих населених пунктів [11, с. 4].

Висновки. Отже, дослідження специфіки впровадження децентралізаційних реформ зарубіжних держав свідчить, що досвід кожної із них є унікальним та відображає специфіку розвитку окремо взятої країни. Тому, на нашу думку, не є зайвим упровадження міжнародного досвіду, враховуючи особливості суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку конкретної держави, в українські реалії державотворення. Таким чином, результатом успішної децентралізації має стати утвердження демократичної, соціальної, правової держави – України із самодостатнім місцевим самоврядуванням, здатним ефективно вирішувати місцеві потреби із забезпеченням населення широким та якісним дієвим спектром публічних послуг.

Використані джерела:

1. Архипенко І. М. Зарубіжний досвід децентралізації влади: уроки для України. *Державне управління та місцеве самоврядування*. Вип. 4 (39). 2018. С. 7–15.
2. Пігуль Н. Г., Люта О. В. Зарубіжний досвід проведення децентралізаційних реформ. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Вип. 9. 2016. Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського. С. 684–688.
3. Батанов О. В. Муніципальне право в умовах глобалізації. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 3. С. 84–88.
4. Гончаренко О. Децентралізація як тенденція розвитку місцевого управління в європейських державах. *Право та інновації*. № 4 (20). 2017. С. 62–68.
5. Пасічник М. В. Еволюція та характерні ознаки децентралізації публічного управління. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України: наук. журн.* № 4. 2010. С. 175–182.
6. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / Бориславська О. М., Заверуха І. Б., Школик А. М. та ін. Центр політико-правових реформ. Київ, Москаленко О. М., 2012. 212 с.
7. Гордієнко В. П., Оніщенко М. Л. Зарубіжний досвід децентралізації публічної влади та можливості його трансформації в Україні. *Вісник Сумського держ. ун-ту. Серія «Економіка»*. № 3. 2019. С. 85–86.

8. Демчак Р. Є. Зарубіжний досвід децентралізації державного управління: аналіз та можливості застосування в Україні. *Формування ринкових відносин в Україні*. № 12. 2015. С. 15–20.

9. Баймуратов М. М. Децентралізація повноважень публічної влади в Польщі як засіб формування компетенції місцевого самоврядування: досвід для України. *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія : Право. Вип. 7. 2014. С. 138–147.

10. Бариська Я. О., Попович Т. П. Децентралізація публічної влади (досвід Польщі та Угорщини). *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. Вип. 45. Т. 1. 2017. С. 69–73.

11. Основи децентралізації влади: методичні рекомендації / Д. О. Лукін, В. П. Гордієнко, Г. О. Мірошніченко та ін.; за ред. Д. А. Лукіна. Суми: ГО «Рада молодих вчених», 2015. 144 с.

References:

1. Arkhypenko, I. M. (2018) Zarubizhnyi dosvid detsentralizatsii vlady: uroky dlia Ukrainy. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia - Public administration and local self-government*, issue 4(39), 7–15. [in Ukrainian].

2. Pihul N. H., Liuta O. V. (2016) Zarubizhnyi dosvid provedennia detsentralizatsiinykh reform. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky - Global and national economic problems*, issue 9, 684– 688. Mykolaivskiy natsionalnyi universytet imeni V. O. Sukhomlynskoho. [in Ukrainian].

3. Batanov, O. V. (2013) Munitsypalne pravo v umovakh hlobalizatsii. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava - Journal of the Kiev University of Law*, 3, 84–88. [in Ukrainian].

4. Honcharenko, O. (2017) Detsentralizatsiia yak tendentsiia rozvytku mistsevoho upravlinnia v yevropeiskykh derzhavakh. *Pravo ta innovatsii - Law and innovatio*, 4 (20), 62–68. [in Ukrainian].

5. Pasichnyk, M. V. (2010) Evoliutsiia ta kharakterni oznaky detsentralizatsii publichnoho upravlinnia. *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy: nauk. zhurn. - Bulletin of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine: Sciences*, 4, 175–182. [in Ukrainian].

6. Detsentralizatsiia publichnoi vlady: dosvid yevropeiskykh krain ta perspektyvy Ukrainy (2012) / Boryslavska O. M., Zaverukha I. B., Shkolyk A. M. et al. Tsentrl polityko pravovykh reform. Kyiv, Moskalenko O. M. [in Ukrainian].

7. Hordiienko, V. P., Onishchenko, M. L. (2019) Zarubizhnyi dosvid detsentralizatsii publichnoi vlady ta mozhlyvosti yoho transformatsii v Ukraini. *Visnyk Sumskoho derzh. un-tu. Seriia «Ekonomika» - Bulletin of Sumy State University. Series "Economics"*, 3, 85–86. [in Ukrainian].

8. Demchak, R. Ye. (2015) Zarubizhnyi dosvid detsentralizatsii derzhavnoho upravlinnia: analiz ta mozhlyvosti zastosuvannia v Ukraini. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini - Formation of market relations in Ukraine*, 12, 15–20. [in Ukrainian].

9. Baimuratov, M. M. (2014) Detsentralizatsiia povnovazhen publichnoi vlady v Polshchi yak zasib formuvannia kompetentsii mistsevoho samovriaduvannia: dosvid dlia Ukraïny. *Visnyk Mariupolskoho derzhavnoho universytetu. Seriia : Pravo - Bulletin of Mariupol State University. Series: Law*, issue 7, 138–147. [in Ukrainian].

10. Baryska, Ya. O., Popovych, T. P. (2017) Detsentralizatsiia publichnoi vlady (dosvid Polshchi ta Uhorshchyny). *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriia: Pravo. - Scientific Bulletin of Uzhgorod National University. Series: Law*, issue 45, vol. 1, 69–73. [in Ukrainian].

11. Osnovy detsentralizatsii vlady: metodychni rekomendatsii (2015) / D. O. Lukin, V. P. Hordiienko, H. O. Miroshnychenko et al.; D. A. Lukin (Ed.). Sumy : HO «Rada molodykh vchenykh». [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 11.11.2021

Магновский И. И., доктор юридических наук, доцент, профессор кафедры теории и философии права Одесского государственного университета внутренних дел (г. Одесса, Украина)

ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИИ ПУБЛИЧНОЙ ВЛАСТИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВОЙ АСПЕКТ

В статье отражены в теоретико-правовом аспекте зарубежный опыт децентрализации публичной власти и возможность его имплементации в украинские реалии. Исходя из европейской практики, отмечено, что децентрализация власти является одним из эффективных инструментов модернизации системы публичной власти. Указано, что, благодаря децентрализации, эффективность публичной власти в целом в европейских демократических, правовых государствах поднята на качественно новый уровень. Констатируется, что зарубежный опыт свидетельствует о важности децентрализации публичной власти для государств, находящихся в стадии глубоких изменений в системе регулирования общественных отношений, в том числе и Украины.

Ключевые слова: децентрализация, интеграция, властные полномочия, местное самоуправление, публичная власть, государственная власть.

Mahnovskiy I., Doctor of Law, Associate Professor, Professor of the Department of theory and philosophy of Law faculty of experts training for pre-trial investigation bodies Odessa State University of Internal Affairs (Odesa, Ukraine)

FOREIGN EXPERIENCE OF DECENTRALIZATION OF PUBLIC AUTHORITY: THEORETICAL AND LEGAL ASPECT

In article the theoretical and legal aspect covers the foreign experience of decentralization of public power and the possibility of its implementation in Ukrainian realities, as the current stage of state formation in Ukraine is characterized by an intensive search for the most optimal model of its state system. Based on European practice, it is noted that the decentralization of power is one of the effective tools for modernizing the system of public power, the successful implementation of which creates the necessary organizational and legal prerequisites for further democratization of power relations. It is emphasized that due to decentralization the efficiency of public power in general in European democracies, rule of law has been raised to a qualitatively new level, so there is an urgent need for in-depth analysis of European practices of decentralization of public power in the context of national traditions and modern development. It is stated that foreign experience shows the importance of decentralization of public power for states that are in the process of profound changes in the system of public relations, because for countries in transition decentralization is an effective way to change the essential characteristics of society and has significant potential for local development. Ukraine is an exception to this process. The basic principles underlying the functioning of the decentralized

management model in European countries are noted, namely: municipal independence; independence of self-governing units of territorial division; protection of the rights and interests of local governments. The study of the implementation of successful decentralization reforms in foreign countries is useful and unique and reflects the specifics of the development of a particular country. Therefore, it is not superfluous to borrow international experience, taking into account the peculiarities of socio-political and socio-economic development of the Ukrainian state.

Keywords: decentralization, integration, power, local self-government, public power, state power.